

Kompetenceprofil

for ergoterapeuten og fysioterapeuten, der arbejder indenfor det akutte område - Region Midtjylland

Akutstyregruppen i Region Midtjylland har anmodet om, at der udarbejdes en kompetenceprofil for ergoterapeuten og fysioterapeuten (fremadrettet betegnet terapeut), der arbejder indenfor det akutte område i Region Midtjylland.

Regionsterapeutrådet har tilsluttet sig forslaget om denne kompetenceprofil, idet terapeuter bidrager til udredning, diagnosticering og behandling af patienter indenfor det akutte område.

Kompetenceprofilens hensigt er at skulle anvendes i det videre strategiske arbejde med kompetenceudvikling hos terapeuten både lokalt og regionalt. Terapeuten er en vigtig samarbejdspartner indenfor regionale og nationale udviklingstendenser indenfor akutområdet. Kompetenceprofilen udgør en overordnet ramme for kompetenceudvikling af terapeuter, der arbejder indenfor det akutte område, og kan anvendes sammen med det enkelte hospitals godkendte kompetenceprofil.

Kompetenceprofilen er udarbejdet af repræsentanter fra de fem akuthospitaler samt regionens HR-afdeling med baggrund i følgende formål:

1. At beskrive den kompetente terapeuts rolle, som medvirker til styrkelse og udvikling af både mono- og tværfagligheden indenfor det akutte område
2. At tydeliggøre, hvilke kompetencer terapeuten skal besidde, således at den akutte patient behandles med høj terapeutfaglig kvalitet
3. At fremkomme med anbefalinger til, hvorledes kompetencerne skal etableres, fastholdes og udvikles indenfor det akutte område

Patienten og pårørende skal inddrages i planlægningen af patientforløbet på deres præmisser, således at de oplever, at sundhedsprofessionelle på tværs af sektorgrænserne og faggrænser inddrager dem.

De nationale sundhedspolitiske mål skal blandt andet indfries ved, at de sundhedsprofessionelle evner at bryde vanetænkningen og udvikle en række nye løsninger for de fremtidige patientforløb (1).

Terapeuten er en del af det sundhedsprofessionelle tværfaglige team, der på tværs af specialer og sektorgrænser skaber et forløb, der tilgodeser patientens behov. Dette stiller krav til

udviklingen af nye kompetencer blandt de sundhedsprofessionelle. Kompetenceprofilen skal medvirke til, at patienten i Region Midtjylland møder en fagligt kompetent terapeut, når patienten har brug for en terapeutfaglig indsats.

Kompetenceprofilen afspejler, at hospitalerne har forskellig organisering af det ergoterapeutiske og fysioterapeutiske område og tager således højde for dette, så den kan anvendes uanset organisering. Både de ergoterapeutiske og fysioterapeutiske monofaglige forskelle er med respekt integreret i kompetenceprofilen. Dermed tilgodeser kompetenceprofilen, at ergo- og fysioterapeuter både arbejder monofagligt, men også på tværs af terapeutfaglige funktioner afhængigt af lokale organiseringer og lokale aftaler om kompetenceniveau.

Kompetenceprofilen medvirker til at synliggøre det bidrag, som terapeuten yder indenfor det akutte område.

Kompetenceprofilen beskriver, hvilket niveau den kompetente terapeut skal være i besiddelse af i forhold til viden, færdigheder og adfærd. Der er taget udgangspunkt i Niveau 3 i Model for systematisk kompetenceudvikling på Aarhus Universitetshospital (2).

Ad 1. At beskrive den kompetente terapeuts rolle, som medvirker til styrkelse og udvikling af både mono- og tværfagligheden indenfor det akutte område

Akuthospitalernes primære mission i Region Midtjylland er at give patientbehandling af den rette kvalitet ved pludselig opstået sygdom og tilskadekomst døgnet rundt.

Visionen er, at det skal sikres, at den enkelte patient tilbydes en sikker, hurtig, effektiv afklaring og behandling i samarbejde med patienten, pårørende, praktiserende læge og kommunen (3).

Indenfor det akutte område indgår terapeuten i det tværfaglige team og bidrager til udredning. Terapeuten skal derfor besidde en række kvalifikationer og kompetencer indenfor vurdering, diagnosticering og intervention/behandling til den akutte og uafklarede patient. Disse kvalifikationer og kompetencer bidrager kvalificeret til, at patienten tilbydes den sikre, hurtige og effektive behandling. Terapeuten er en del af det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde både før, under og efter patientens kontakt med akuthospitalet.

Det er vigtigt, at der i det tværfaglige samarbejde er kendskab til hinandens kompetencer, således at der skabes mulighed for læring, refleksion og udvikling til gavn for patienten.

Ad 2. At tydeliggøre, hvilke kompetencer terapeuten skal besidde, således at den akutte patient behandles med høj terapeutfaglig kvalitet

Kompetencebegrebet forstås som at kunne anvende de til opgaven krævede kvalifikationer i en bestemt sammenhæng. Kvalifikationer inkluderer viden, færdigheder og adfærd (2).

Kompetencerne for terapeuten indenfor det akutte område er beskrevet med udgangspunkt i eksisterende, regionale beskrivelser af Model for systematisk kompetenceudvikling. Disse tilgodeser brugerperspektivet, det professionelle og organisatoriske perspektiv indenfor dimensionerne faglige, sociale, organisatoriske og læringskompetencer (2,4).

Terapeutens møde med den akutte uafklarede patient med en række symptomer fordrer, at terapeuten har breddefaglige kompetencer. Det er således et krav, at terapeuten indenfor det akutte område har kendskab til forskellige sygdomme, hvor det særligt er sygdommens akutte fremtræden, der er i fokus. Dermed skal terapeuten evne at kende, reflektere og reagere med inddragelse af tværfaglige formaliserede metoder, f.eks. ABCDE-algoritmen. Breddefaglighed hos terapeuten er også selvstændig anvendelse af ICF-klassifikationen, som bidrager til beskrivelse af patientens funktionsevne samt funktionsevnenedsættelse set i relation til helbredstilstanden. Terapeutens dybdefaglighed kommer til udtryk gennem monofaglig viden, færdigheder og adfærd i relation til en række specifikke symptomer, sygdomme og tab af funktionsevne.

Interaktionen mellem terapeutens bredde- og dybdefaglighed giver baggrund for kompetent faglig handling. Måden og niveauet, som terapeutens handlinger udmønter sig på, afhænger af terapeutens sociale, organisatoriske og læringsmæssige kompetencer samt af terapeutens individuelle erfarings- og uddannelsesbaggrund.

Terapeutens evne til at skabe interaktion mellem breddefaglighed, dybdefaglighed og den sociale kompetence er afgørende for såvel den enkelte terapeuts kompetenceniveau samt måden, hvorpå terapeuten evner at indgå i det tværfaglige teamsamarbejde (5).

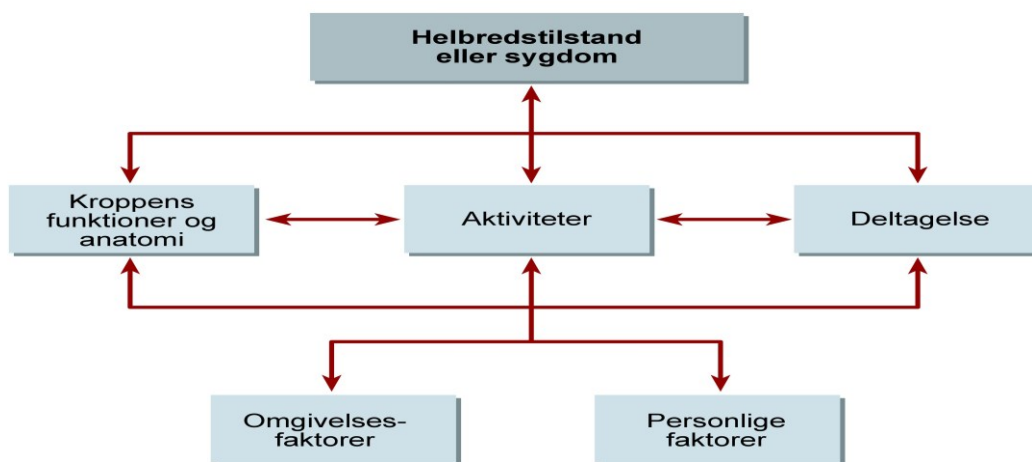
I dette samarbejde skal teamet evne at handle på patientens præmisser og samtidigt gøre brug af teamets bredde- og dybdefaglighed ud fra de enkeltes kompetencer.

Terapeuten skal være bevidst om såvel egen som teammedlemmernes bredde- og dybdefaglighed, således at patienten møder faglig og organisatorisk kvalitet, oplever at få rette hjælp til rette tid, samtidigt med at behandlingen finder sted på patientens præmisser.

Terapeutens arbejdsområde retter sig primært mod vurdering og optimering af patientens funktionsevne, med reference til International Klassifikation af Funktionsevne, Funktionsevnenedsættelse og Helbredstilstand (ICF). ICF er dels en klassifikation, og dels en kompleks interaktionsmodel, der beskriver biologiske, psykologiske og sociale forhold til beskrivelse af patientens funktionsevne og helbredstilstand.

Samspillet mellem komponenterne i ICF illustreres i figur 1. De forskellige komponenter påvirker hinanden gensidigt (6).

Figur 1:

Nedenstående fremstilling udgør de faglige, sociale, organisatoriske og læringskompetencer for den kompetente terapeut indenfor det akutte område:

	Den kompetente terapeut
Overordnet beskrivelse af kompetenceniveauet (Fælles for ergoterapeuten og fysioterapeuten):	<ul style="list-style-type: none"> - arbejder ansvarligt sammen med patient og pårørende på en etisk reflekterende og analyserende måde, før der træffes kvalificerede valg i forhold til situation og kontekst - anvender sikkert, rutineret og reflekteret evidensbaseret og erfaringsbaseret viden i kombination med den terapeutfaglige kliniske vurdering og intervention - har overblik over komplekse situationer og håndterer sikkert akutte patientforløb
Faglige kompetencer (Fælles for ergoterapeuten og fysioterapeuten) (ICF-klassifikation):	<p>KROPPENS FUNKTIONER</p> <p><i>Breddekompetencer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Har viden om triageprincipper og kan selvstændigt tilpasse den terapeutiske intervention til patientens triagering og prioritering - Har viden om hjertestopbehandling - Har viden om ABCDE og reagerer adækvat på patientens symptomer ud fra ABCDE-systematikken - Har viden om og reagerer på tidlige symptomer på kritisk sygdom og kan måle vitale værdier - Integrerer blodprøvesvar, billeddiagnostik, vitale værdier, farmakologi mm. i vurderingen af patienten og tilpasser interventionen efter disse - Anvender sygdomslære i forhold til akutte helbredsmæssige tilstande og anvender denne viden i klinisk ræsonnering og differentialdiagnostik - Bidrager til forebyggelse af genindlæggelser, f.eks. forebyggelse af komplikationer og yderligere funktionstab

	Faglige kompetencer for ergoterapeuten	Faglige kompetencer for fysioterapeuten
<p>Faglige kompetencer (Hvor der er forskelle imellem fysioterapeuten og ergoterapeuten er dette markeret med fed skrift)</p>	<p><i>Dybdekompetencer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Undersøger, diagnosticerer og behandler sikkert og selvstændigt spise- og synkefunktion - Undersøger og vurderer sikkert og selvstændigt kognitiv funktionsevne - Undersøger, diagnosticerer og behandler sikkert og selvstændigt ortopædkirurgiske og andre muskuloskeletale tilstande og skader indenfor det ergoterapeutiske område - Bidrager sikkert og selvstændigt til at undersøge, vurdere og behandle patienten med smerter 	<p><i>Dybdekompetencer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Undersøger, vurderer sikkert og selvstændigt behov for og bidrager til faldudredning - Undersøger, vurderer og behandler sikkert og selvstændigt respiratoriske problemstillinger - Undersøger, diagnosticerer og behandler sikkert og selvstændigt ortopædkirurgiske og andre muskuloskeletale tilstande og skader indenfor det fysioterapeutiske område - Bidrager sikkert og selvstændigt til at undersøge, vurdere og behandle patienten med smerter

	<p>AKTIVITET OG DELTAGELSE</p> <p><i>Dybdekompetencer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Undersøger, vurderer og træner sikkert og selvstændigt evnen til almindelig daglig livsførelse (ADL) - Vejleder sikkert og rutineret i egnede aktiviteter, selvtræning og genoptræningsprincipper - Vurderer sikkert og selvstændigt behov for genoptræning og udarbejder genoptræningsplan <p>OMGIVELSESAKTIVITETER</p> <p><i>Dybdekompetencer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vurderer sikkert og selvstændigt behov for hjælpemidler og vejleder i brug af disse - Anskaffer og udlåner rutineret og selvstændigt hjælpemidler - Vurderer sikkert og selvstændigt hjemlige forhold og behov for hjælp i hjemmet og boligændringer - Anlægger sikkert og selvstændigt bandager, forbindinger og orthoser 	<p>AKTIVITET OG DELTAGELSE</p> <p><i>Dybdekompetencer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Undersøger, vurderer og træner sikkert og selvstændigt patientens gangfunktion og evne til forflytning - Vejleder sikkert og rutineret i egnede aktiviteter, selvtræning og genoptræningsprincipper - Vurderer sikkert og selvstændigt behov for genoptræning og udarbejder genoptræningsplan <p>OMGIVELSESAKTIVITETER</p> <p><i>Dybdekompetencer</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Vurderer sikkert og selvstændigt behov for hjælpemidler og vejleder i brug af disse - Anskaffer og udlåner rutineret og selvstændigt hjælpemidler - Vurderer sikkert og selvstændigt hjemlige forhold og behov for hjælp i hjemmet og boligændringer - Anlægger sikkert og selvstændigt bandager, forbindinger, orthoser, korsetter og halskraver
--	---	--

<p>Sociale kompetencer (Fælles for ergoterapeuten og fysioterapeuten):</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Arbejder bevidst og målrettet med, at patient og pårørende oplever en respektfuld, inddragende og professionel attitude med henblik på at sikre, at undersøgelse og behandling foregår på patientens præmisser - Er bevidst om og arbejder målrettet med at synliggøre og udvikle egen faglighed samtidig med at der udvises respekt for andre faggruppers funktioner og opgaver - Kender egen og andres roller i det tværfaglige team og arbejder bevidst med at indgå i det tværfaglige teamsamarbejde i kritiske situationer - Arbejder bevidst og målrettet med at involvere ergo – og fysioterapeutstuderende i fælles sprog og kultur indenfor akutområdet med henblik på at sikre et godt arbejdsmiljø - Bidrager sikkert med dialogbaseret og problemløsende kommunikation i det tværfaglige teamsamarbejde <p>Tilpasser tilgangen til patienten i sin vurdering og intervention på sikker og selvstændig vis i forhold til patientens compliance</p> <p>Bidrager sikkert med respektfuld og konfliktnedtrappende kommunikation i samarbejde med patient og pårørende</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bidrager sikkert til krisehåndtering i den akutte fase i forhold til patient, pårørende og kollega
<p>Organisatoriske kompetencer (Fælles for ergoterapeuten og fysioterapeuten):</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Anvender viden om sundhedsloven, sundhedsaftaler og eksterne og interne samarbejdsaftaler i tilrettelæggelsen af det akutte patientforløb - Kender organisationens vision, mission, strategier og værdigrundlag samt kerneopgave og anvender viden om arbejdsgange og samarbejdsrelationer for at sikre høj faglig kvalitet samt sammenhængende patientforløb - Har øje for kompetence- og ressourceallokering og prioriterer på baggrund heraf med henblik på meningsfulde og sikre patientforløb - Koordinerer sikkert og rutineret i samarbejde med patient, pårørende og det tværfaglige team i det akutte patientforløb på tværs af afsnit, afdelinger, hospitaler og sektorer - Kender sin rolle i det tværfaglige samarbejde og kan sikre rettidig inddragelse af relevante fagpersoner i opgaveløsningen - Anvender sikkert oversigtstavler og øvrige kommunikationssystemer på en måde således, at overblik, flow, prioritering og patientsikkerhed sikres

	<ul style="list-style-type: none"> - Implementerer og udvikler sikkert ny viden i forhold til et afgrænset område af klinisk praksis
<p>Læringskompetencer (Andres og egen udvikling af kompetencer) (Fælles for ergoterapeuten og fysioterapeuten):</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Medvirker bevidst og målrettet i forhold til at udvikle de ergo- og fysioterapeutiske fagområder indenfor det akutte regi - Identificerer egne læringsbehov, opsøger og tilegner sig relevant ny viden, kompetencer og færdigheder, såvel mono som tværfagligt samt ift. koordinering. Terapeuten evner på sikker vis at implementere dette i sin daglige praksis - Forandrer egen praksis i takt med akutområdets organisatoriske forandringer og udvikling, med forståelse for lokale, regionale og nationale strategier og politikker - Tager initiativ til refleksion over faglige problemstillinger og gør disse til genstand for læring - Stiller egen faglige viden og kompetencer til rådighed for samarbejdspartnere på tværs af afdelinger, hospitaler og sektorer - Tager selvstændigt initiativ til at vejlede kolleger og uddannelsessøgende - Deltager i og bidrager aktivt i mono- og tværfaglige samt tværsektorielle uddannelses- og kompetenceudviklingstiltag - Evner sikkert og rutineret i behandlingen og samarbejdet med patient og pårørende at videregive relevant viden og sikre, at patienten har opnået sufficient læring og forståelse for egen sygdom og eventuelle restriktioner

Ad 3. At fremkomme med anbefalinger til, hvorledes kompetencerne skal etableres, fastholdes og udvikles indenfor det akutte område

Udviklingen af terapeutens kompetencer skal ske igennem en målrettet praksisudvikling og gennem formaliseret uddannelse. Kompetenceudvikling i hverdagen fordrer skærpet fokus på det tværfaglige læringsmiljø og innovative læreprocesser, som løbende udvikler den akutte ergo- og fysioterapi for derigennem at sikre høj terapeutfaglighed indenfor akutområdet.

Anbefalinger:

- At den enkelte terapeut indenfor det akutte område tilbydes og forpligter sig til, at videreudvikle egne kompetencer i takt med udviklingen indenfor akutområdet
- At læringsmiljøet indenfor det akutte område videreudvikles og prioriteres som en integreret del af den tværfaglige og tværsektorielle kliniske hverdag
- At der arbejdes systematisk med vedligeholdelse og sikring af kompetencer hos terapeuten indenfor det akutte område
- At den kompetente terapeut indenfor det akutte område har gennemført Region Midtjyllands "Akutuddannelse for ergo- og fysioterapeuter, der arbejder indenfor akutområdet" eller andre relevante kompetenceudviklingstilbud på samme niveau
- At terapeuten indenfor det akutte område indgår som en aktiv tværfaglig samarbejdspartner og påtager sig nye opgaver i relation til behandling af den akutte patient
- At der skabes øgede muligheder for udvikling af et forskningsmiljø indenfor terapeutens arbejde indenfor akutområdet i Region Midtjylland, som bidrag til det tværfaglige forskningsmiljø

Kompetenceprofilen har været i høring hos Regionsterapeutrådet 13. november 2017 samt Akutfagligt råd d. 8.2.18. Profilen forventes godkendt af Akutstyregruppen d 22.2.18

Referenceliste

1. Mere sundhed i det nære - på borgerens præmisser, Politiske visioner, mål og værdier for sundhedsaftalen 2015 – 2018, <http://www.sundhedsaftalen.rm.dk/>
2. Model for systematisk kompetenceudvikling på Aarhus Universitetshospital. version 1, maj 2013 Link følger.
3. Sundhedsaftalen 2015- 2018, Region Midtjylland og de 19 midtjyske kommuner <http://www.sundhedsaftalen.rm.dk/>
- 4, Model for systematisk kompetenceudvikling Hospitalsenheden Vest <http://www.vest.rm.dk/siteassets/job-og-uddannelse/20170207-model-for-kompetenceudvikling-ved-hospitalsenheden-vest.pdf>
5. Teori T, Ingerslev K, Eg B og Krøll V, Teori T – om bredde- og dybdefaglighed hos sygeplejersker, Sygeplejersken 8, 2014, (s. 76-81)
6. ICF - international klassifikation af funktionsevne, funktionsevnenedsættelse og helbredstilstand. Statens Seruminstitut, 2003.

Bilag

Bilag 1

Arbejdsgruppens sammensætning

Ledende terapeut **Poul Schmidt**, Hospitalsenhed Midt
Ledende oversygeplejerske **Mette Norup Frøjk**, Hospitalsenhed Vest
Ledende terapeut **Lis Daugaard**, Hospitalsenhed Vest
Ledende ergoterapeut **Christina Rosendahl Kejlberg**, Aarhus Universitetshospital
Uddannelsesansvarlig **Helle Østergaard**, Aarhus Universitetshospital
Uddannelseskonsulent **Annette Jakobsen**, Center for Kompetenceudvikling, Region Midt
Uddannelseskonsulent **Lene Søgaard Kristensen**, Center for Kompetenceudvikling, Region Midt
Kontorchef **Bente Gjørup**, Center for Kompetenceudvikling, Region Midt

Skrivegruppen sammensætning

Fysioterapeut **Christina Jensen**, Hospitalsenheden Horsens
Afdelingsterapeut og ergoterapeut **Rikke Møller Jensen**, Hospitalsenheden Horsens
Fysioterapeut **Mette Frank Fenger**, Aarhus Universitetshospital
Ledende terapeut og fysioterapeut **Lis Daugaard**, Hospitalsenhed Vest
Uddannelseskonsulent **Annette Jakobsen**, Center for Kompetenceudvikling, Region Midt
(sekretariat)
Uddannelseskonsulent **Lene Søgaard Kristensen**, Center for Kompetenceudvikling, Region Midt (sekretariat)